Suomen Reserviupseeriliitto -
Finlands Reservofficersförbund

Lausunto
6.5.2021

Suomen Reserviupseeriliiton lausunto HE 61/2021 vp hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain, Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n ja rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Lausuntopyyntö: Puolustusvaliokunta torstai 06.05.2021 klo 10.00 / HE 61/2021 vp / Asiantuntijapyyntö

Yleistä
Suomen Reserviupseeriliitto (RUL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikossa mainituista asiasta.

Pidämme tärkeänä, että sotilaskurinpitoa ja rikostorjuntaa koskeva sääntely on ajantasaista ja, että eri toimijoiden roolit ovat selkeät. Samoin on varmistettava, että lainsäädäntö on toimiva normaaliolojen lisäksi myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Yksityiskohtaisia kommentteja

a) Päätösvalta esitutkinnan käynnistämisestä
Pidämme perusteltuna, että lakiin Päätösvalta esitutkinnan käynnistämisestä Sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa lisätään säännökset, jotka mahdollistavat tarvittaessa sekä pääesikunnalle että poliisille aloittaa itsenäisesti esitutkinta.

Korostamme kuitenkin kurinpitoesimiehen keskeistä vastuuta sotilaskurinpitoon ja rikoksentorjuntaan liittyvissä asioissa.

Käytännön toiminnan ja päällekkäisten tutkimusten estämisen kannalta on tärkeää, että muun kuin kurinpitoesimiehen käynnistämästä esitutkinnasta ilmoitetaan kurinpitoesimiehelle, jollei se vaaranna esitutkinnan toimittamista.

b) Virka-apua koskeva sääntely
Pidämme perusteltuna, että sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, joka mahdollistaa Puolustusvoimien saavan tarvittaessa saada virka-apua poliisilta, Rajavartiolaitokselta ja Tullilta rikosten selvittämistehtävän suorittamiseen.

Lakiesitykseen sisältyy uudistus, että kurinpitoesimiehen olisi ilmoitettava poliisille käynnistämään toimenpiteestä rikoksen selvittämiseksi. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvista rikoksista sovittaisiin Puolustusvoimien ja poliisin välisessä yhteistoiminnassa. On tarkoituksenmukaista, että poliisille ilmoitetaan vain vakavimmista sotilasrikoksista, ei tavanomaisista sotilasrikoksista kuten esimerkiksi varusmiesten poissaolorikoksista.

c) Normaaliolojen häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva sääntely
Esitys siitä, että sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa huomioitaisiin nykyistä paremmin kaikki erilaiset valmiuden kohottamisen mallit, on tärkeä ja

kannatettava. Lainsäädännön pitää mahdollistaa se, että osaa säännöksistä voidaan soveltaa jo normaaliolojen häiriötilanteissa ja osaa myöhemmin tilanteen, niin vaatiessa.

d) Muut esitetyt muutokset

Sotilaskurinpidosta ja rikoksentorjunnasta annettuun lakiin esitettävät täsmennykset ja lisäykset mm. esitutkinnasta ja pääesikunnan rikostorjuntaa suorittavien virkamiesten virkamerkistä ovat kannatettavia. Pääesikunnan poliisin tiedonsaantioikeuksia vastaavat oikeudet esitutkinnassa ovat perusteltuja.

Aaro Mäkelä
Puheenjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
aaro.makela@rul.fi
Puh. 050 540 5416

Janne Kosonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
janne.kosonen@rul.fi
Puh. 050 5810 819